SỐ THỨ MƯỜI MỘT. — SỐ THỨ 2001

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
BULLETIN LEGAL
MỖI SỐ 0$07

NGÀY THỨ BA 20 NOVEMBRE 1923

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 1701

BANQUE

Mười năm	6$00	5$50	5$00	4$50	4$00	3$50	2$50
Các làng và Các công sở	7$00	6$50	6$00	5$50	5$00	4$50	3$50
Sáu tháng	3$00	3$50	3$00	2$50	2$00	1$75	1$25
Ba tháng	1$50	1$75	1$50	1$25	1$00	0$90	0$65
Một tháng	0$50	0$60	0$50	0$45	0$40	0$35	0$25

Les abonnements partent du 1er et du 15 de chaque mois.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
Téléphone n° 180

ANNONCES

Décomptées à raison de 2 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.

Une seule insertion. . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 1 0$15 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ le ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Một điều có quan-hệ về sự gia-đình giáo-dục

Bởi đến việc giáo-dục thì ai cũng biết gia-đình giáo-dục là rất có quan-hệ cho việc giáo-dục của người ta : có cái giáo-dục tốt ở gia-đình thì cái giáo-dục tốt ở học-đường mới mong có thành-hiệu được. Gia-đình giáo-dục cũng có nhiều phương-pháp, không thể nói một vài lời mà hết được; nhưng đã gọi là một cái gia-đình có giáo-dục, trước hết là phải bỏ cái ác-tập nuông con. Ôi ! nói đến cái hại nuông con của dân bà nước ta xưa nay, thật đã làm cho biết bao nhiêu những thói hư nết xấu của bọn thiếu-niên mình đều từ đấy mà gây nên cả. Việc ấy tuy là việc riêng trong gia-đình, nhưng vì do mà sinh ra nhiều người tính xấu nết hư, thì cái ảnh hưởng quan-hệ đến trong xã-hội cũng không phải là nhỏ vậy.

Dân bà vì ít học thức, không hay suy nghĩ sâu xa, cứ theo cái tính thiên-vị tự nhiên mà làm, đối với con cái, chỉ nghĩ rằng mẫu mủ của mình sẽ ra, xương thịt của mình đúc nên, lại còn mang nặng đẻ đau, bú mớm nâng nhắc, bao nhiêu công trình khó nhọc, mới thành được thân con người; chỉ biết một điều thương yêu, mà sinh ra thiên vị, đến nỗi con muốn gì cũng phải chiều, con bảo gì cũng phải nghe, không kể khôn dại, không kể phải trái, thế nào cũng không dám trái ý con. Bao nhiêu những điều gây nên ác tập, hại đến về sinh của đứa con, cũng dễu mờ tối mà không trông thấy cả, thậm chí có bà vì thiên yêu con quá, mà quên cả lẽ phải lẽ chẳng, hoặc con có ngang trái với ai, cũng cứ một lòng bênh vực, hoặc con có nhầm lỗi điều gì, thì lại ra ý che đậy; tự mình đã không biết cách ngăn ngừa răn cấm con, mà ai nói đến lại đem lòng hờn giận. Người xưa có câu : « Nịch ái giả bất minh », nghĩa là thương quá hóa ám ; lại có câu « Nhân mạc trí kỳ tử chi ác », nghĩa là không mấy người biết cái nết xấu của con mình ; tục ngữ ta có câu rằng : « Phận con đến đầu gối còn thơm ». Mấy câu ấy thật đã thấu triệt đến cái tình tình thiên ái của người ta đối với con cái.

Ôi ! người ta chưa đến thuở thành nhân, trí thức còn non, việc đời chưa trải, những sự ham muốn yêu cầu, chắc là nhiều khi không hợp lẽ, nếu người lớn không lấy lẽ phải mà ức chế cản trở đi, thì tất có nhiều điều ngang trái, nhỡ thì lợi đến về sinh, lớn thì hại đến đức hạnh, thành ra một hạng người giáo-dục xấu.

Trẻ con đương trạc tuổi lên năm lên ba, đã sẵn có cái tính ham ăn ham uống, đã biết thế nào là lành độc, thế nào là đói no, no bụng đòi con mắt, thấy của ngon vật lạ thì thèm ; nếu người lớn không biết lo hạn chế đi, tất là ăm thực quá độ, mà sinh chứng nọ lật kia, không những là đau ốm trong một thì, mà khí-lực cả đời cũng vì đó mà suy giảm : cái lỗi ấy thì không kể giàu nghèo sang hèn, phần nhiều là từ mẹ gây ra.

Trẻ con đến khoảng 13, 14 cho đến 20 tuổi, lẽ phải chưa đủ mà thị dục đã sinh, nào là muốn tô điểm cho đẹp người, nào là muốn tiêu pha cho phỉ chí, trong vật gì mới cũng muốn sắm, thấy thứ gì lạ cũng muốn mua, (nhất là con gái lại hay có cái tính ấy, nếu người lớn không biết lấy lẽ mà ngăn cấm, cứ nhất thiết chiều theo cho thỏa lòng con, thì không những là đồng tiền lãng phí, mà lại gây thành cái tính xa hoa; lại còn cái tính lười biếng, cũng là một cái tính tự nhiên của trẻ con, nếu cứ đem lòng dung thứ quá, mà đốc thúc không nghiêm, khuyên răn không kỳ, thì cái tính tự nhiên ấy một ngày một to lên, con gái thì vì lười biếng mà đường học vấn tất phải kém thua, con gái thì vì lười biếng mà việc làm ăn tất phải trễ nải, sự cạnh tranh về đường kinh-tế, theo đuổi sao cho kịp được người, mà chẳng phải đương vào vòng liệt-bại. Xét cho kỹ ra, thì lỗi ấy cũng phần nhiều tại mẹ. Câu tục-ngữ con hư tại mẹ, thật là một cái thiết-án không sai.

Cái hạnh-phúc hay là cái cực-khổ của con, rất là quan-thiết với mẹ. Ai chẳng muốn cho con hay, cho con khỏe, cho con mạnh khỏe yên lành, giá cầy con, nhân-tình ai chẳng mong thế. Nhưng chỉ vì thương yêu quá, nâng niu qui báu, khi bé thì chiều cho ăn uống, khi lớn thì chiều cho chơi bời, đã hại đến về-sinh, lại sinh ra du đãng. Vả lại trẻ con ỷ thế mẹ chiều, thấy mình muốn sao được vậy, đã mất cái tinh thừa thuận, lại sinh ra nết hỗn hào. Bao nhiêu ác tập lại cứ theo tuổi mà lớn lên, đến khi ấy tuy muốn sửa đổi rèn tập, thì bé chẳng vin, cả gãy cành, cũng dành bó tay mà chịu, giương mắt mà nhìn; trông thấy cái cơ gia-đình bại hoại ở trước mắt, chỉ ngậm ngùi than thở mà thôi.

Người xưa có câu rằng : « Phụ mẫu ái tử, tắc vị chi kế an toàn » nghĩa là cha mẹ thương yêu con, thì phải tính cách cho con được yên vui toàn vẹn về sau. Đàn bà nước ta, vì không hay tính sâu nghĩ xa, chỉ biết yêu con, mà không biết cách yêu con, muốn cho con sung sướng yên vui, mà khi con còn bé không biết tự mình gây cho con cái hạnh-phúc ấy, không biết dè nào là lành độc, thế nào là đói no, no bụng đói con mất, thấy đức tính tốt cho con, còn trai thì không lo chăm chút về sự học hành, con gái thì không lo về bảo về đường kinh lý, đến khi có xảy ra tật bệnh ốm đau, có sinh ra hư hoang ngạo ngược, thì có phải tại mình không hết cái trách-nhiệm làm mẹ, vì yêu con mà hóa ra làm hại con ư ?

Người ta dương buổi thanh niên cái sự mở mang trí khôn, tập rèn tính nết, tuy nhờ giáo-dục ở nhà trường ; mà cốt thiết thì tại có gia-đình giáo-dục, sự gia-đình giáo-dục nhờ về cái giáo-dục của mẹ rất là nhiều. Ngày xưa ông Mạnh-tử và ông Âu-dương-Tu đều bỏ cối cha từ bé, chỉ nhờ có mẫu-giáo, mà thành ra bậc đại-hiền ; con hiền, mẹ hiền, tiếng thơm còn để đến muôn thuở. Các bà có con nên xét rằng làm cho con được thỏa thích trong giây phút, không bằng lo cho con được vui sướng suốt một đời, và nhờ cho kỹ câu cách ngôn này : « Dạy con từ thuở lên ba. »

H. T. B.

Âu-châu điện-tín

VÔ TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 19 Novembre 1923.

Hội-đồng các quan đại sứ

Các báo Pháp nói việc hội-đồng các quan đại-sứ hoãn đến ngày thứ hai mới họp-nữa, là một cái chứng rằng hai chánh-phủ Pháp Anh muốn tìm cách điều hòa cái ý-kiến của hai chánh-phủ về việc cưu-đông-cung Đức trở về nước, và về việc lại lập hội-đồng kiểm-duyệt về đường binh-vụ vậy.

Mấy bài diễn-văn của quan Poincaré

Chiều hôm thứ bảy, tại bữa tiệc của hội-đồng Công-hòa của các nhà thương-mại và kỹ-nghệ, số người dự tiệc có tới 1.500 người, quan Poincaré có đọc diễn-văn. Ngài nói : « Nước Pháp vẫn một lòng chân thật và thân-ái đối với nhân-loại, nhưng nước Pháp mà không được phát đạt và vững vàng, nghĩa là không được nhân-loại bảo chứng cuộc bình-an cho, thì nhân-loại tưởng cũng không được hoàn-toàn vậy. Nay không phải là cái thời buổi nhàn nhưng nữa. Hòa-nghị cứ dùng mọi khoản mà thi-hành đã ai muốn hay không mặc lòng. Nếu ta để cho nước Đức có thời giờ, có phương kế mà dự bị một cuộc chiến-tranh khác nữa, thực là một cái ác tội đối với nhân-thế. Ta không chịu phạm cái tội ấy ».

Ngày hôm nay, quan Poincaré đọc diễn-văn tại lễ khánh-thành trận-vong kỷ-niệm-đài ở Neuilly có nói :

« Nếu nước Pháp không phải tu phục những cái tổn hại của mình thì nước Pháp có thể giúp cho việc tu-phục thế-giới được hiệt bao là việc. Đoàn, ngài phản-đối những lời chỉ ngụ kia khác. Ngài nói : Nước Pháp sở-dĩ đòi thực-hành đúng như trong hòa-nghị, vì y ước những lời đã thừa-đối với nhau xưa nay vẫn là một lẽ chính đáng tự nhiên, và các tờ hòa-nghị Versailles, Saint Germain, Trianon, Neuilly kỳ thực là một hòa-nghị mà các phần-co liên-can mật-thiết với nhau, động đến một phần nào là động đến tất cả các phần khác. Ta giữ gìn những quyền lợi của ta tức là giữ gìn quyền lợi cho các nước Đồng-minh của ta, như nước Tchécoslovaquie, nước Pologne, nước Roumanie và nước Yougoslavie. Ngày nay vận-mệnh của thế-giới đương phải lúc nguy ngập, tu quyết chỉ giữ gìn cho vững vàng.

Những nhà thực-nghiệp trong hạt sông Rhur muốn bắt thợ thuyền chịu những điều khoản nặng nề, ta không có tán thành những việc ích kỷ ấy đâu.

Cứ kể ra hội-đồng bồi-khoản cũng thừa sức, mà xét cái năng-lực của nước Đức về đường tài-chánh, song ta cũng chiều ý các nước Đồng-minh, mà ưng đặt một hội-đồng giám-định để xét việc ấy, miễn là việc ấy đừng có thiệt hại cho ta thì thôi.

Việc nước Đức

Tin Dusseldorf. — Các nhà chuyên-môn Pháp-Bỉ, và các đại-biểu nước Đức, hội-nghị để xét các điều-kiện về việc nộp các dụng-cụ hóa-xa, nhưng ý-kiến hai bên không hợp nhau.

Tin Berlin. — Bộ hóa-xa có vay được của các nhà ngân-hàng ở Londres một số tiền ba triệu livres để mua than của nước Anh.

Các nhà về đảng Quốc-gia đương dự-bị việc đặt một tòa nội-các mới.

M. Hergst đã đi đến Londres để hội-nghị với M. Smuts và dò ý-kiến nước Anh về việc lập một tòa nội-các do các đảng về hữu-dực cử lên.

Tin Leipzig. — M. Zeigner bị đem xử án, trước ông sung chức thượng-thư bộ tư-pháp, có phạm tội lấy tiền mà ân xá cho những người phải tội giam.

Tin Cologne. — Ludendorf có nói với nhà báo *Gazette de Cologne* rằng ông dương cùng đại-tướng Lessow dự bị việc khuynh-đảo chánh-phủ.

Việc nước Hy-lạp

Đất lở, lacté bể Corinthe bị lấp không đi lại được.

Tin Trung-hoa

Ngày 10 Novembre 1923

Tin Tôn-Văn

Ngày 9 Novembre, Tôn-Văn lại sang Đông-giang đốc chiến, rồi lại đi sang Bắc-la.

Cuộc chiến-tranh ở Thâm-xuyên

Nam quân và Bắc-quân lại đánh nhau ở Thâm-xuyên từ lâm, quân-đội Luyện-diễn-Hùng (Bắc-quân) thua chạy lan mất hết.

Quân Điền-tinh thắng trận

Quân Điền-tinh lại lấy được Phi-nga-tinh, lại tiến lên vây đánh Huệ-dương.

Đợi-biên Nhật-bản sang Bắc-kinh

Dân Nhật-bản bị thiên-tai sai đại-biểu đem thư sang Bắc-kinh tạ ơn.

Đường-kế-Nghiêu phản đối Tào-Côn

Đường-kế-Nghiêu (ở Vân-nam) đánh giây-thép về Bắc-kinh và đi các tỉnh phản-đối với Tào-Côn.

Ngô-cánh-Liêm có thế

Thiên-tân phái và Bảo-định phái đều có ý chán ghét Ngô-cánh-Liêm, Tào-Côn dãi với Ngô cũng không đậm đà như trước ; Ngô biết mình thế cô, phải mượn việc tổ chức biện-pháp để dung thân.

Tin Bắc-kinh

Tổ-bang-Kiệt đổi làm chức Cố-vấn ; Chu-hạ-Hiền làm chủ huy-sử ; Vương-dụng-Trung làm Bảo-định-phủ tư-lệnh Tiết-chi-Hành làm Tuy-viên đô-thống Triển-ngọc-San làm cảnh-sát tổng giám.

Ngô-dục-Lân muốn phái quân đội bảo-hộ thiết-lộ

Ngô-dục-Lân (giao thông bộ trưởng) vì đường xe-lửa Bắc-kinh Hán-khẩu có thổ-phỉ rối loạn, xướng nghị xin phái quân-đội đóng các nơi để lấy cái trách-nhiệm bảo-hộ thiết-lộ.

Quân Chiết-giang đã kéo đến Hồ-châu

Thảo-tiệc-quân của học-sinh Chiết-giang tổ chức đã kéo sang đến Hồ-châu.

Tôn-bảo-Kỳ lại ra Thượng-hải

Đảng-phái Ngô-cánh-Liêm vào yết kiến Tào-Côn, ngăn trở việc Tôn-bảo-Kỳ tổ chức nội-các ; Tôn vì thế lại nhân có việc riêng, ra Thượng-hải ở một tuần lễ, mới về Bắc-kinh, có ý quan vọng.

Cao-lãng-Uất giúp Tôn-bảo-Kỳ tổ chức Nội-các

Cao-lãng-Uất biết rõ rằng Tôn-bảo-Kỳ tổ-chức nội-các cũng khó thành lập, nhưng nhờ việc ấy cũng có thể giữ lâu được quyền thế của mình, cho nên cũng hết sức giúp Tôn

Thương-giới Thượng-hải đối với Tào-Côn

Thương-giới Thượng-hải đã định nghị, hễ thấy những giấy bạc kỳ-niệm của Tào-Côn, lấy cái dấu đục hình súng đóng vào, và cấm không được tiêu dụng.

MỘT CÁI PHÉP MỚI DÙNG ĐỂ XÉT BỆNH

Mới đây bọn Thần-kinh-y học ở Paris đã chứng kiến hai người trước kia mắc những bệnh bí-hiểm không thể xét nghiệm được, mà nhờ về một phép xem bệnh mới của một bác-sĩ nước Pháp đã cứu được khỏi hẳn.

Hai người ấy có ung trong cái tỉ xương sống. Bao những chỗ bí-hiểm như thế, thì ông thầy chỉ lấy ý mà đoán, chứ không có cách gì mà khám nghiệm cho được đích xác, nên làm khi không biết bệnh đau ở đâu mà chữa.

Sau theo như cái phương-pháp của bác-sĩ Sicard đã nói trong một kỳ báo trước đây, người ta tiêm dầu có chất iode vào trong ống xương sống, rồi sau dùng quang tuyến X mà ảnh thì trông rõ được chỗ có ung, vì dầu nặng tự trên cứ chảy dần xuống, đến chỗ có ung thì dừng lại không chảy được nữa. Mà đâu có chất iode ảnh lại rõ lắm, cho nên người bệnh đã tiêm dầu rồi, cái tỉ trong xương sống ảnh rõ lắm. Nhà giải phẫu cứ mổ trúng chỗ bị sưng mà cắt cái ung độc đi, thì người đau khỏi.

Cái sử không có phép khám nghiệm mới của bác-sĩ Sicard, có phải hai người ấy đành chịu bỏ, không biết đau ở đâu mà trị được bệnh không.

HÀI ĐÀM

Tập thể-thao

Cậu cả Tèo nhờ tổ-ấm mới được cái cửu-phẩm, cậu định nay mai về làng ăn khao để chiếm ngôi thủ-chỉ, vì nghe đâu làng cậu đã lâu nay không ai được hàm cao đến thế.

Từ hôm lĩnh sắc đến giờ, cậu vẫn có ý muốn tập vài ngón chầu, để nay mai có về làng xóm những ngày đình đám bội hè có ca xướng không đến nỗi bỡ ngỡ như ai. Nhưng mợ cả lại là một sư-tử Hà-đông, cậu đi đâu một bước cũng rình mò dữ dội, cậu không sao đến chốn Bình-khang mà luyện tập nghề mới được. Bất-đắc-dĩ cậu bèn nhờ anh em dẫn dụ cho, rồi về nhà vào trong buồng đóng cửa lại, ngồi mà luyện tập một mình. Mấy ngày luôn mợ cả thấy chồng cứ ăn cơm xong lại đóng cửa buồng ngồi một mình, có ý ngờ, mới đem khe cửa xem chồng làm gì, thì chỉ thấy mồm cứ lẩm bẩm những câu chi chi, mà tay tập bết trên một tập đèn bên cạnh cái gối. Vợ tưởng chồng điên, bèn đánh tiếng gọi cửa vào hỏi chồng :

— Cậu Cửu làm gì đấy ?

—Tập thể-thao chứ còn làm gì nữa.

— Tập thể-thao sao không ra vườn mà tập có hơn không ?

— Tập ngoài vườn ngộ ngã thì làm sao ? Tội gì nhà có buồng rộng lại phải ra vườn mới tập được thể-thao.

Nhà-quê

MỘT HỘI CỦA NHỮNG NGƯỜI BỊ VỢ BỎ HAY BỎ VỢ

Tại thành New-York trong phố Ludlow, có một cái nhà giam. Trong nhà giam ấy lại có một lớp nhà để giam riêng những người bị vợ bỏ hay bỏ vợ, đành chịu ở tù sáu tháng, chứ không chịu cấp tiền nuôi cho vợ con của mình : vì nghe đâu cứ như luật pháp nước Hoa-kỳ, ai gặp cái cảnh-ngộ ấy mà không chịu cấp tiền nuôi cho vợ, thì chỉ phải chịu giam một lần sáu tháng là cùng. Nghề đó đông bệnh tất tương liên, những người tự chịu giam trong nhà giam ấy, liền cùng nhau kết liên thành một hội, mà chủ nghĩa là quyết chí ghét bỏ giống đàn-bà bỏ chồng hoặc chồng bỏ.

Mới đây mấy tay nữ-sĩ Hoa-kỳ có vào thăm nhà giam ấy, có ý khuyến răn những người ấy nên giảng hòa với vợ mình, nhưng xem chừng cuộc du-thuyết ấy không ăn thua gì thì phải. Người ta kể chuyện rằng, bữa ấy, một hội viên có đứng lên trả lời rằng: Đàn-bà Hoa-kỳ lấy chồng chỉ cốt để bòn cho khánh kiệt của chồng, rồi lại bỏ chồng, rẫy chồng.

Sau cuộc du thuyết nói trên này, các hội-viên của cái hội không ngờ ấy có ưng chuẩn một khoản nói rằng không nên trợ-cấp cho đàn bà lỉ dị, vì nếu trợ-cấp cho họ thì cuồng hóa ra việc lấy chồng đối với họ lại là một việc buôn bán lời qua ra.

Cuộc điều-tra về việc làm tự-điển Việt-Nam

Những tiếng ở chỗ làm-toàn và chỗn thôn-ổ khác tiến ở nơi thành thị kinh-kỳ

Quả thủ : Bàng tre tựa như cái phễu cầm vào đầu ống đâm để hứng rượu khi đang cất.

Bát cây : Thứ bát ở làng Cậy về phủ Bình-giang làm ra.

Gạch cậy : Cũng ở làng này làm ra và tốt có tiếng.

Bánh na : Bánh làm tựa như quả na.

Bọc đỏ : Khi tìm thấy con hổ nằm ở chỗ nào, người ta lấy tre và gỗ đao chung quanh chỗ ấy để bắt lấy hổ ấy (tranh ngữ dinh : Tranh về 5 con hổ.

Đánh bẹt : Ở chỗ thôn quê khi vào đám thường hay cho một người ăn mặc giả dạng kỳ quái làm trò rồi giả làng đuổi bắt để cầu vui.

Cau tum :	Cau Nghệ
Ong nghệ :	Ong vàng.
Cau bung :	Cây cau là đã xơ xác sắp tàn.
	Cao-su
Nhựa chun :	Cây sấm hương
Cây loõng-coõng :	Cây sấm hương

Cau nèm : Tục ở trên rừng người ta thờ thần, khi sinh thời thần hay ăn vị gì thì cốt nhất phải cúng vị ấy, thường hay cúng vào lúc đám thanh vắng không cho người ngoài biết.

Đánh phết : Tục làng Hiển-quan ở Phú-thọ, khi vào đám ông tế-quan cầm quả cầu ném xuống một cái hố ở trước chỗ tế-lễ để cho giai làng lấy bơ-ngô-nếp mà nghoèo lên miệng hố, hễ ai cướp được là người ấy làm ăn thịnh-vượng trong năm ấy

Mấy câu tục ngữ

Bắt nhái bỏ « đẹp » (cái dỏ không tròn) Là ý nói cái người làm ăn lơ đễnh tuy hữu lao nhi vô công, có làm mà chẳng có lợi, làm chi cho lắm để cho mệt mình, và như câu : Câu sa thì chuồm vậy.

Bảo nước chờ gạo người. Là ý nói cái người hay ỷ lại vào người khác nên công việc làm lúc không được chắc chắn.

Vỏ như ốch vỏ hoa mướp : Nguyên người đi câu ốch bỏ lẫy cái hoa mướp hoặc là cái gì tựa ... hoa

mướp cũng được, buộc lên trên cái lưỡi câu phù cái lưỡi câu và mồi đi, rồi cứ kéo là là trên mặt nước, con ếch ngồi rình mồi tưởng cái đó là con bươm bướm nhảy ra vỗ mà mắc vào lưỡi câu, chứ ếch không thích ăn hoa mướp » câu đó khác nào như câu : « vợ như vôi voi đòi » vậy.

(*Còn nữa*) Ng-ngọc-Kiểm

Tin sau cùng

Động đất

Ở miền Tây-nam nước Pháp và ở dất Catalogne đất hơi rung động.

Cái chương-trình của tòa Nội-các Stresemann

M. Stresemann trần thuyết cái chương-trình chánh sách của mình tại hội Trung-ương của chánh đảng Binh-dân. Cái chương-trình ấy định rằng, nếu ngày thứ ba này tòa Nội-các không được đại đa số trong nghị-viện biểu đồng tình với, thì M. Stresemann được quyền giải tán nghị-viện, hoặc lập một cái chính-phủ thống quyền quốc vụ, có các hội kinh-tế tán trợ cho. Hội-đồng nghe xong có tỏ lòng tin cậy M. Stresemann.

Trong khi trần-thuyết cái chương-trình ấy, M. Stresemann có nói : Giả thử Đồng-minh có đòi tông nạp cựu-đồng-cung, thì chính-phủ sẽ từ chối không nghe.

Phê-đề nước Đức

Có tin rằng một vị thượng quan nước Đức có báo cho phê-đề nước Đức biết rằng nước Hà-lan không có cho phép phê-đề về nước Đức đâu.

Tin Nam-kỳ

SAIGON

Cuộc số số của hội Tương-tế

Sáng 11 Novembre, tại tòa Xã-trưởng Saigon đã mở số của hội Tương-tế (Loterie de la Mutualité).

Những số được giải đăng như sau này :

Số **76.208** được 10.000 $

2 số sau này mỗi số được 5.000 $

60.635 46.521

5 số sau này mỗi số được 1.000 $

73.130 50.756 48.936 61.650 66.209

10 số sau này mỗi số được 500 $

96.772	27.892	57.825	38.354
83.251	68.063	16.622	96.433
45.004	92.414		

50 số sau này mỗi số được 100 $

18.888	36.904	10.803	67.653
08.236	35.432	39.220	07.886
13.582	00.823	80.798	30.723
24.128	17.809	21.293	18.983
27.840	08.600	65.173	80.207
51.578	13.798	62.290	14.690
20.796	88.686	93.594	80.811
99.411	64.715	45.255	9.052
85.245	40.751	11.049	46.139
77.667	21.147	86.840	25.170
28.571	42.574	39.794	34.293
96.313	26.298	39.338	91.239
46.779	74.675		

80 số sau này mỗi số được 50 p.

91.975	89.471	12.271	57.474
36.614	35.115	77.215	18.277
69.017	62.109	33.319	49.103
18.613	78.518	11.018	98.870
15.190	85.033	76.013	04.622
60.612	59.549	51.449	90.101
29.701	95.309	09.859	15.203
07.253	98.160	87.651	15.603
46.853	27.357	40.257	65.858
61.958	90.879	82.069	64.132
60.696	15.596	86.627	74.707
88.699	32.579	71.792	17.193
89.493	35.838	90.738	76.636
03.827	29.025	73.055	82.153
46.653	56.267	63.767	61.822
90.880	46.846	33.056	45.196
85.009	18.742	13.853	89.275
48.850	39.000	19.558	08.838
24.907	12.157	29.014	78.784
67.658	14.088	27.182	03.902

200 số sau này mỗi số được 20 p.

62.586	84.386	40.003	32.353
84.886	92.936	26.745	15.885
78.345	04.839	48.679	59.1 8
18.878	31.089	32.519	85.769
34.441	32.551	04.460	05.146
99.978	21.115	08.391	13.943
11.264	41.938	45.305	30.622
47.200	78.486	26.782	54.857
81.268	24.805	84.075	20.295
18.833	81.290	49.554	25.481
01.850	00.334	68.710	23.352
89.235	56.428	29.934	37.118
23.631	67.470	23.217	18.767
46.304	15.735	68.612	12.933
63.132	32.201	64.960	96.593
62.290	09.601	81.088	18.130
34.081	15.436	71.323	48.127
71.625	49.109	15.830	79.265
81.460	77.038	46.064	10.438
42.933	41.474	50.701	76.848
91.581	96.685	44.278	26.381
00.610	15.211	97.186	21.415
96.368	53.151	96.949	29.137
81.429	37.004	68.851	45.520
06.941	45.626	54.664	85.971
56.326	85.887	63.397	56.080
34.354	50.238	96.685	14.880
70.292	41.718	41.171	15.902
42.040	54.919	40.344	03.986
98.541	39.731	67.314	19.480
44.011	78.782	73.470	04.172
18.325	92.927	61.391	52.859
86.361	12.876	53.262	82.703
05.963	04.668	35.456	70.235
09.908	57.435	75.756	87.990
79228	08.116	82.992	73.737
86.381	97.757	84.263	91.656
39.166	48.750	95.613	14.834
75.988	11.157	12.953	17.280
50.415	78.810	56.111	38.202
46.603	39.407	65.028	58.103
24.540	86.182	07.369	03.980
81.861	97.519	43.762	37.228
02.748	96.570	53.857	09.171
65.235	70.707	68.605	01.952
86.769	21.190	46.312	46.223
84.115	88.121	97.284	22.853
61.576	52.186	56.570	34.282
09.575	88.287	04.578	17.115
19.257	50.823	32.601	

Cuộc đấu-xảo của Hội Khai-trí tiến-đức

Ban xét các đồ nên cho vào dự cuộc đấu-xảo đã họp xét sáng hôm nay. Từ ngày 13 đến ngày 18 Novembre, các nhà có đồ khéo đem đến nộp cũng khá nhiều, mà tí thứ trúng cách thức được vào dự cuộc đấu-xảo. Phần nhiều những thứ đồ phải loại ra, là những đồ làm theo kiểu Tây, hoặc bắt-chước lối Tây, nhất là những đồ thêu, đồ vẽ, nguyên của ta xưa nay vẫn có sẵn một tinh-thần đặc-biệt, các nhà nghề không hiểu cái tinh-thần ấy, cho những lối-làng của Âu-tây là đẹp hơn mà bắt chước, hoặc pha vào với lối của mình, hai thứ nhiều khi không dung-hòa nhau, thành ra một hạng đồ rất ngô nghê, sực-sỡ, tốn nhiều công mà không đẹp không nhã, Một hạng đồ nữa bị loại là những đồ chế hóa cũng khéo nhưng là những đồ hàng, chỉ nên đem bày hội chợ để bán mà thôi, không có đặc sắc gì mà dự vào cuộc này.

Một ngày hôm nay, hội-đồng xét chưa hết, chắc còn phải lưu lại một hai hôm nữa mới xét hết được các đồ mang đến.

∴

CÁC CUỘC DU-HÍ HÔM CHỦ-NHẬT 25 NOVEMBRE

Số báo hôm thứ bảy, bản-quán vì muốn hiến độc-giả mấy tin mới nghe được mà thành ra có sai lầm một hai chỗ, báo hôm qua đã có sửa đổi về việc ngâm thơ La Fontaine, nay còn một việc nữa nên cải-chính. Là việc các quan viên Hội Tri-hóa dự vào hội này, Nguyên ban tổ-chức các cuộc du-hí có bàn ra như thế, nhưng mà Hội Kh. T. T. Đ. cũng chưa có viết thư mời Hội Tri-hóa, thành ra các quan viên Hội ấy chưa ai biết việc gì mà đã thấy đăng trong báo thì lấy làm ngạc nhiên cũng là phải. Chắc thế nào nội ngày hôm nay hai hội cũng có bận nhau quyết định việc ấy.

Còn chương-trình các hí cục hôm chủ-nhật 25 Novembre tới nơi này, thì hôm qua đã quyết định như sau này rồi :

Buổi chiều : Trò qui-thuật — Tập võ — Vật. — Múa xiêm Buổi tối : Chớp bóng Thi đèn — Đốt bộng.

Thi đèn đây là thắm đèn bằng giấy như đèn tháng tám, những đèn nào đẹp nhứt sẽ có giải thưởng. Ai có đèn xin viết thư trước cho ông Tổng-thư-ký hội để định trước chỗ treo.

Còn những ông nào có gà-chọi và chim họa-my muốn dự cuộc thi chú. nhật 2 Décembre, xin cũng lưu-tâm cho.

Cuộc thi hát Trống-quân và thi đánh đầu-hồ thì xin các quan viên hội cổ-động giúp để đến hôm ấy được đông người dự cuộc,

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 21 độ

15 giờ 24 độ

Giá bạc. — Kể từ ngày 20 Novembre 1923, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 9 l. 45.

Thị giá quốc-trái. — *Ngày 20 Novembre 1923* : 3 /· 53, — 3/. Thứ hoàn vốn dần 64.75. — 3 1/2 /. 81,85. — 4/. 1917 57,30; — 4/. 1918 58,80. — 5/. 1915-1916 69 50. — 5/. 1920 84 50. — 6/. 1920 85,70.

Tàu tàu. — Tàu *Yantze* khởi-hành ở La Police đi Haiphong, ngày 17 Octobre,

Tàu *Orénoque* khởi-hành ở Saigon đi Haiphong ngày 19 Novembre 1923, hồi 2 giờ sáng.

Hội-đồng chính-phủ. — Quan Thống-đốc Nam-kỳ và quan Khâm-sứ Cao-mên ra Hanoi dự Hội-đồng chính-phủ, sẽ đi chuyến tàu *Paul Lecat* tới nơi, còn quan Khâm-sứ Trung-kỳ thì sẽ đi đường bộ. Khi Hội-đồng chính-phủ giải tán rồi, các quan thủ-hiến các xứ còn lưu lại Hanoi ít ngày nữa để cùng với các quan chánh các tòa phủ Toàn-quyền bàn mấy vấn-đề thuộc về những việc hành-chính toàn hạt và riêng các xứ Đông-pháp và nhất là về những điều của Hội-đồng cải-lương hành-chính và tài-chính đã tổng luận ngày năm ngoái tại Hanoi và Saigon.

Quan Thủy-quân Đô-đốc Frochot tới nơi. — Quan Thủy-quân Đô-đốc Frochot đáng lẽ ở Saigon đi đường bộ ra Hanoi, nhưng ngài lại đi đường thủy ra Haiphong và ngày mai thì tới Hanoi.

Quan Đô-đốc định ở đây mấy bữa, trong khi ấy thì ngài ở tại phủ Toàn-quyền. Tối ngày mai 21 Novembre quan Toàn-quyền sẽ làm tiệc mừng Đô-đốc.

Tòa án Đại-hình. — Đến ngày 3 Décembre hồi 8 giờ sáng, tòa án Đại-hình sẽ họp kỳ thứ tư trong năm 1923, có quan Cố-vấn Mottais de Narbonne chủ tọa và hai quan Cố-vấn Marchal và Tridon phụ thẩm.

Các việc xét trong kỳ này là :

Ngày thứ hai 3 Décembre. — 1· Ung-Nhi phạm tội cố sát.

2 Clémenti mạ lị và hủy báng.

Ngày thứ ba 4 Décembre. — Ng-v-Viết tức cai Ba, tức Bếp và Trần-đức-Tỉnh, phạm tội ăn cắp.

Ngày thứ tư 5 Décembre. — 1· Vong-a-Vong, Tang-ngọc-Tang, Ngeoie-kar-Ke, Tang-bat-Mi phạm tội giết người.

2· Ngô-văn-Phung, phạm tội đánh mẹ bị thương.

Ngày thứ năm 6 Décembre.

1· Hoàng-v-Nap tức Đặng-v-Chung, ăn cắp.

2· Đinh-đức-Thanh, đánh chết người.

Ngày thứ sáu 7 Décembre — Ngô-văn-Tung và Giang-văn-Nhuế, dùng giấy bạc giả 20 đồng.

Ngày thứ hai 10 và thứ ba 11 Décembre. — Ng-v Nhuận và đồng đảng, cả thảy 26 đứa phạm tội đánh người bị thương hơn 20 ngày và tội cố sát.

Ngày thứ tư 12 Décembre. — Ng-xuân-Nhu tức phó Lura, Trần-v-Hoa tức cai Hoa phạm tội giết người.

Ngày thứ năm 13 Décembre. — Ng-v Dang tức Chung đánh chết người.

Ngày thứ sáu 14 Décembre. — Ng-văn-Sang, dùng giấy bạc giả.

Ngày thứ bảy 15 Décembre. Hoàng-long-Can tức Tam-Can, đánh chết người.

Đến sáng thứ bảy 24 Novembre thì Tòa án sẽ rút thăm lấy các ông bồi thẩm Tây Nam.

HỘI-CHỢ LẦN THỨ NĂM *sẽ mở từ 2 đến 16 Décembre tới nơi này.*

Sâm, Quế, Thục, Cao

Bán tại hiệu QUẾ-LÂM

số nhà 20, phố Phúc kiến

Chủ nhân : **DƯƠNG-BÁ-TRẠC**

Hàng thực lốt, giá thực rẻ

Quí khách dùng thử, sẽ biết thực hư.

2095

Đấu xảo canh-nông. — Những người bản xứ có sức vật đem đấu xảo, theo như điều lệ thì phải đem trình tại hội đồng trong hạt mình. Ở Hanoi thì việc xét các sức vật ấy định vào ngày thứ sáu 30 Novembre tại trường Thú-y phố Lò-đúc, sáng từ 8 giờ đến 11 giờ và chiều từ 13 giờ đến 15 giờ.

Xe hỏa đổi giờ. Sở Hỏa-xa đường Nhà-nước có bá cáo rằng kể từ ngày 1er Décembre 1923 trở đi chuyến xe lửa số 22 là chuyến thứ nhất ở Phủ-lạng-thương chạy Hanoi sẽ đổi giờ lại. Hiện bây giờ chuyến ấy ở Phủ-lạng-thương khởi hành lúc 6 giờ 12, tới Hanoi 8 giờ 23 thì sẽ đổi lại là khởi hành 6 giờ 30, tới Hanoi 9 giờ 5. Ai muốn biết rõ thì cứ xem giấy yết thị tại các nhà ga-ga. Việc đổi giờ này là việc tạm thời mà thôi, khi xong việc sửa cầu sông cái thì chuyến xe lấy lại chạy theo như giờ cũ.

Tòa Thượng thẩm. — Sáng hôm nay tòa Thượng thẩm xử những việc sau này :

Tàu thủy đánh đắm thuyền chết người. — Về việc Ngô-văn-Tựa là mại-bản tàu *Đình-Tiên-Hoàng* làm đụng một cái thuyền đá bị đắm, chết mất một người đàn-bà rồi cứ cho tàu chạy là việc đã đăng sổ bảo thứ ba trước, thì nay tòa Thượng-thẩm tuyên án tăng tội tù lên 6 tháng, giảm tiền phạt xuống 300 quan và phạt thêm lên 5 quan về tội không dừng tàu lại cứu thuyền bị đắm mà tiền phạt cùng tiền lệ phí công-tì Bạch-thái-Bưởi phải chịu.

Ô-tô đè chết người. — Tên Đồng-bá-Mã làm *chauffeur* cho M. Fieschi, một hôm tang tảng sáng đưa ô-tô ở Haiphong ra Đồ-sơn chạy nhanh quá, đè phải một người vỡ sọ chết ngay lập tức. Tòa án Trừng-trị Haiphong phạt 1 tháng tù mà tiền lệ phí về việc án thì chủ phải chịu trách-nhiệm. Tòa Thượng-thẩm y án.

Lại việc ô-tô nữa. — Tên Cao-văn-Tỷ làm *chauffeur* cho M. Leroy, một hôm đưa xe từ Hanoi đi Haiphong, chạy nhanh quá đè phải một người đàn-bà bụng có mang được 8 tháng bán hàng ở vệ đường bị thương. Tòa án Trừng-trị Haiphong phạt 25 quan mà tiền phạt và tiền lệ phí thì chủ phải chịu. Quan Chưởng-lý thấy tòa Sơ-thẩm phạt nhẹ có chống án xin phạt nặng hơn. Tòa Thượng-thẩm tăng phạt lên 1 tháng tù và 1 0 quan, nhưng cho tội tù được hưởng án treo.

Ăn cắp của chủ. — Tên Bạch-trần-Thiện làm mại-bản tàu thủy công-ty Bạch-thái-Bưởi thu tiền hành khách đi tàu không phát vé. Tiền thu đó không nộp cho công-ty. Tòa án Trừng trị Nam-định phạt 8 tháng 1 ngày tù và 50 quan và bắt phải bồi 20 cho công-ty. Tòa Thượng-thẩm y án phạt tù và phạt tiền và tăng tiền bồi thường lên 65 đồng.

Lừa đảo. — Hiệu Berthet Charrière có giao tiền cho Ng-ngọc-Uyên tức Quảng-thái đem lên Chợ-bờ xuất cho những người lấy cành kiến ở rừng làm vốn để chi phí rồi lấy được bao nhiêu thì bán cho hiệu ấy. Tên Uyên nhận tiền rồi tiêu đi chẳng phát cho ai cả. Tòa án Trừng-trị phạt Ng-ngọc-Uyên 2 tháng tù và 25 quan. Quan Chưởng-lý chống án và xin phạt nặng hơn. Tòa Thượng-thẩm tăng tội tù lên 6 tháng và y tiền phạt, nhưng cho tội tù hợp với án phạt ngày thường giêng vừa rồi cũng vì tội lừa đảo làm một, nghĩa là cả hai án phải chịu có 6 tháng tù thôi.

Ăn cắp và mua đa ăn cắp. — Đỗ-văn Cau và Trần-văn-Mẫn làm công cho hiệu đóng giầy ở phố Trang-tiền của M. Lamothe, thông đồng với nhau ăn cắp da đem bán cho Đinh-văn-Ban, Ng-doãn-Năng và Ng-thị-Quý Tòa án Trừng-trị Hanoi phạt tên Cau 8 tháng, tên Mẫn 6 Tháng tù và những người mua đa ăn cắp mỗi người 3 tháng tù. Tòa thượng-thẩm y án phạt tù hai tên ăn cắp và tha cho những người cáo việc mua da ăn cắp vì xét không đủ chứng cớ.

Ai tín. — M. Hoàng-khắc-Minh là nội tôn cụ nghè Linh-đàm và là lệnh đệ M. Hoàng-quang-Nghị mới tạ thế hôm 15 Novembre vừa rồi tại làng Linh-đàm tổng Thanh-liệt, tỉnh Hà-đông; vậy có mấy lời chia buồn cùng ông Nghị và qui-quyến.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hòa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

● 2502

Cuộc đánh số của hội Hồng-thập-tự. — Chi hội Hồng-thập-tự ở Trung Bắc-kỳ được đặc cách mở một cuộc đánh số lấy đồ. Cuộc mở số này chỉ có một giải thôi (đồ phù giường, đồ thêu, đồ ren). Số vé được bán là 1.000 cái, mỗi cái giá 1 đồng. Trong tháng chạp sau thì mở tại Hanoi, do quan Đốc-lý chủ trương, và cái số được giải sẽ yết thị và đăng báo cho công chúng biết. Hạn trong một năm mà người trúng giải không đòi vé thì cái giải ấy sẽ lấy làm của hội.

Hội Tri-tri. Xin nhắc lại rằng đến thứ năm 22 Novembre này, hồi 8 giờ tối, ông tú Đông-châu Ng-hữu-Tiến sẽ nói chuyện về « ca rao có quan hệ với lịch sử nước ta thế nào ».

Xin mời các ngài hội-viên đúng 8 giờ tối hôm ấy, vui lòng đến dự nghe ở nhà hội cho đông.

Tri-tri hội lại cảo.

Rạp chớp bóng

CINÉMA PALACE

HANOI

CHƯƠNG-TRÌNH TRONG TUẦN-LỄ

Từ ngày thứ tư 21 đến ngày thứ ba 27 Novembre 1923

Một phim ảnh tuyệt khéo của Pháp

Công-ty Đại-pháp chế

các phim ảnh hiệu Jupiter

Xin giới-thiệu

Mademoiselle CINA PALERME

là vai chính trong

MARGOT

của Alfred de Musset là một phim mỹ thuật rất đẹp chia làm 5 phần Do Guy de Fresnay soạn trò rất khéo

Ngạch quan-lại, M. Ng-đôn-Úc, trí phủ hạng nhất, phủ Thuận-thành (Bắc-ninh) nay bổ đi thương-tá tỉnh Bắc-ninh.

M. Ng diệp-Quảng, tri phủ hạng nhì tại phủ Nho-quan (Ninh-bình) nay đổi đi Thuận-thành thay Ng-đôn-Úc.

M. Đặng-vũ-Trợ. tri huyện hạng nhất tại huyện Phúc-thọ (Sơn-tây) nay được thăng trí-phủ hạng nhì và đổi hàm bàn lâm viện thị giảng bổ đi phủ Nho-quan thay M. Ng-diệp-Quảng.

M. Ng.-khánh-Đắc, hậu tuyển tri-huyện được thăng tri-huyện hạng ba đổi hàm bàn lâm viện biên tu và bổ đi huyện Phúc-thọ thay M. Đặng-vũ-Trợ.

M. Ng-đình-Hòe, tri-huyện hạng nhất tại huyện Tiên-du (Bắc-ninh) được nghỉ giả hạn ba tháng lĩnh nửa lương.

M. Ng-trọng-Doanh, thừa phái hạng nhì tại Bắc-ninh được quyền huyện Tiên du trọng khi M. Ng-đình Hòe nghỉ vắng.

MỘT SỰ KHOÁI-LẠC

Bà con ta ở thành-thị, ăn bẩn sang-trọng, cửa nhà rực rỡ, thành thoảng có người trong họ ngoại làng ở chốn thôn-quê, gặp phải sự cần-cực gì, đến vẫn xấu mình, mà chính mình cũng không biết việc đó phải khu-xử thế nào, thì thật là bất lịch-sự. Giá nay lúc đó có quyển sách dẫn việc quan nào giữ ngày ra xem, chỉ chỉ đường vạch lối cho người ấy đem lòng tin cậy mình thì còn gì khoái-lạc hơn nữa. Quyển sách đó xưa nay chưa bao giờ có, vừa rồi nhờ có hai nhà chính-trị danh-giá đứng đó dẫn cho, mới soạn được. Tức là sách CHÍNH PHÁP-YẾU LƯỢC, gồm hết thảy công việc quan trong xứ Bắc kỳ. Sách dầy hơn 300 trang rộng, bán có 1 : 0 0 và 0 $ 20 tiền cước, gửi bán ở các hiệu sách và ở nhà soạn-giả là :

M. NGUYỄN-VĂN-ÍCH

61, Boulevard Harmand, Nam-định.

Ai mua buôn sẽ chăm-chước định hoa-hồng.

3714

Việt-Nam Thanh-niên hội. — Chủ-nhật vừa rồi, tại Hội V. N. T. N. vào hồi 7 giờ rưỡi, hội-viên đã hội họp đàm-đạo nói về « Tinh thành thực ». Cuộc đàm-đạo này rất là bổ ích Dự cuộc có chừng 40 hội-viên trở lại. Trước hết ông Lương-Huy khai-giảng đầu bài rất khéo, rồi hội-viên có mặt tại đó nhiều người đứng lên bàn-luận phẩm-bình rất là náo-nhiệt. Những lời bàn-luận này sau sẽ đăng trong tạp-chí của hội.

Đến chủ-nhật 25 Novembre này, hội V. N. T. N. sẽ đi xem cuộc đấu-xảo của hội Khai-trí-tiến-đức, quan chánh-đốc hội sẽ đưa hội-viên đi xem. Bắt đầu đi ở hội-quán đúng 2 giờ 3 khắc.

Còn cuộc diễn-thuyết về « Sự tiến-hóa » đã định giảng vào ngày ấy thì hoãn lại hôm khác.

H. V. N. T. N. lai cảo.

Ngạch Học-chính. M. Vũ-Chí, giáo học tập sự nguyên học-sinh trường Nam Sư-phạm được thăng giáo học hạng tám kể từ ngày 3 Novembre 1923.

Mme Trần-thị-Hưng, trợ giáo thực thụ hạng tám tại Phủ-lạng-thương, được nghỉ hộ sản hai tháng, lĩnh cả lương.

Cô Trần-thị-Go, được tạm bổ thay Mme Trần-thị-Hưng, phụ cấp mỗi tháng 15 đồng.

M. Ngô-văn-Sam, cựu tổng-sư làng Hội-phụ, phủ Từ-sơn (Bắc-ninh), được 30 đồng phụ cấp vì bãi chức.

M. Ng-hữu-Trân, trợ giáo tập sự tại Sơn-dương (Tuyên quang), phải bãi chức vì phạm lỗi nặng

M. Lê-Thoại, cô bằng Sơ-học được bổ trợ giáo tập sự thay M. Ng-hữu-Trân.

Các viên trợ giáo phụ tá ở Hải-dương có tên sau này đều được bổ trợ giáo tập sự :

MM. Ng-v-Ai, Ng-v-Thực, Võ-đình-Thu, Vũ-v-Tuyên, Ng-hữu-Ty, Đỗ-v-Khôi, Phạm-quang-Van, Ng-đình-Tung, Chu-xuân-Tang, Ng-đa-Tinh, Phạm-chí-Thành, Dương-xuân-Sắc, Lương-đình-Vỹ.

Các viên trợ-giáo tập sự tại tỉnh Sơn-tây có tên sau này đều được thăng thực thụ hạng tám :

MM. Lê-khắc-Lộc, Tô-đăng-Lợi, Trần-v-Sanh, Trần-trọng-Kiên, Phan-ngọc-Thu.

BÁN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói. 0p.08

Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói. . . . . 0 . 10

Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp hàn kín, mỗi hộp hai mươi điếu. . . . . 0 . 20

3007

Thuyên-chuyển trong ngạch Công-chính (ban Hỏa-xa) — M. Doãn-v-Tính thư ký hạng tư sếp ga Lạng-sơn mới trúng tuyển ký thì tham tá vừa rồi thì nay đổi về phòng giấy nhà ga Hanoi. M. Ng-v-Khật thư ký thượng hạng hàng tư kiêm sát viên nay đổi đi Lạng sơn thay. M. Doãn-v-Tính, M. Đặng-đình-Hiệp thư ký hạng sáu sếp ga Ban-trang nay được đặc cách về *Chef de train* ga Hanoi. M. Ng-v-Phong tòng sự tại sở Hỏa-xa Trung-kỳ trung-ương nay đổi lên Ban-trang thay M. Đặng-v-Hiệp. M. Lê-v-Thỉnh thư-ký hạng tư sếp ga Bắc-ninh nay đổi về phòng giấy quan chánh kỹ-sư Hanoi. M. Đinh ngọc-Âm thư ký hạng tư, trước sếp ga Yên-thái nay đổi ra Bắc-ninh thay M. Lê-văn-Thịnh. M. Cung-duy-Tâm kiểm sát viên thư ký thượng hạng ngoại hạng nay đổi về phòng giao dịch ga Hanoi.

Ngạch cô đỡ. — Cô Phạm-thị-Lý, có đỡ thực thụ hạng sáu vừa ở Pnom-penh (Cao-mên) trở về thì nay đổi đi Tuyên-quang thay cô Ng-kim-Minh lại sang Cao-mên.

Việc đỗ thùng. — Báo *France-Indochine* ra ngày chủ-nhật 18 Novembre ở mục Haiphong có đăng đại khái như sau này :

« Ít lâu nay sở Cảm làm biên-bản khá nhiều về những nhà vi-cảnh điều luật thứ 8, nghĩa là phạt về sự để bẩn những thùng đựng uế-vật, hay chỗ đất để những thùng ấy. Các biên bản ấy lại phạt những gia-chủ hay là những người ở thuê, thì ta trộm nên nói rõ là phạt lắm, dù sự lắm ấy là cố chi hay không cố chi thì chẳng rõ :

Điều luật thứ 8 của sở tuần-cảnh nói về sự sạch sẽ những nhà-tiêu và thùng đựng uế-vật. Điều thứ 11 lại định rằng những thùng đựng uế-vật nhất-luật phải làm bằng kẽm hay sắt dầy tráng kẽm, chứ cấm không được làm bằng gỗ. Điều thứ 13 định việc đỗ thùng. Điều thứ 18 nói về việc hốt những uế-vật rơi ra đất, v. v.

Đến điều thứ 19 lại định rằng : những gia-chủ nào không lấy thùng của người lính-trưng thì sẽ phải theo đúng như các thể-lệ đã nói trên ấy.

Vậy những nhà đã mất tiền lấy thùng thì ta tưởng rằng không cần phải tuân theo như thể lệ trên kia, vì đã có người lính trưng phải trông nom mọi việc và trễ biếng thì phải chịu lấy tiền phạt, chứ sở Cảm lại bắt những gia chủ phải chịu tiền phạt thì vô lý lắm.

Việc này mong rằng quan thầm-phán Hòa-giải sẽ ra ơn để ý đến mà chỉ rõ cho sở tuần-cảnh biết cái quyền phép và nghĩa-vụ trong việc thi-hành các điều-lệ là thế nào ».

Ta trông cái việc ấy mà nói ở Hanoi thì cũng hợp thời lắm.

Luật-lệ thì như thế đấy, nhưng nào mấy nhà, nhất là nhà người Nam mình, đã biết đến, hay mỗi lần có ông đội-xếp đến nhà khám vệ-sinh là phải phạt ê cổ liền. Những nhà phải phạt đó, xét ra phần nhiều bị oan là sự bần thỉu lấy bởi những thùng đựng uế-vật cũ nát hay là làm bằng gỗ, hay là bọn đỗ thùng không chịu dọn.

Lại còn một điều tệ nữa là những phu-thùng thường hay lấy thùng của nhà này đòn sang nhà khác, rồi lại để cái thùng bẩn như thế ấn vào nhà tiêu thì thật không hợp khoản hợp-đồng thứ 13 của nhà Tỉnh trưng ra ở tờ biên lai lấy tiền tháng chút nào cả.

VIỆC BẮC-KỲ

HẢI-PHÒNG

Đèn điện tắt. — Vào khoảng 6 giờ chiều chủ-nhật đèn điện các phố tắt cả là bởi bộ máy cái ở nhà máy đèn bị hỏng, khi chữa xong cũng mất nửa tiếng đồng-hồ, nhưng lửa vẫn kém mọi ngày, nên còn nhiều phố đèn không được sáng rõ.

Ăn cắp khăn. — Tên Lê-v-Giao tức Văn-Quan, làm nghề thợ thêu ở phố Đầu-cầu số nhà 107, có đơn trình người đàn-bà thợ bạn ăn cắp hai cái khăn lượt đang giá 9p. rồi trốn đi mất.

HÀ-ĐÔNG

Tin buồn. — Bản-quán được tin buồn rằng cụ thân-mẫu M. Ng.-ngọc-Liên, giáo-học trường Pháp-Việt Chánh-mông, số 61 phố Cửa-đông hàng Da (Hà-nội), mới tạ thế ngày hôm qua, tại Hà-đông. Sáng hôm nay, hồi 10 giờ, đã làm lễ an táng tại địa phận làng Cầu-đơ, huyện Thanh-oai.

Vậy xin có lời kính viếng cụ và chia buồn cùng qui-quyến.

(*Xem trang thứ ba, cột thứ hai*)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

• TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc, vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, bổ Nội-các phụng lời châu phê rằng :

Chiếu nay đại-diện phòng của MONTÈS qui ông, có chỉ nên một thứ rượu bổ để tăng ngự dương qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lạc phê thị gửi cho qui được phòng chẩn-ông để tỏ thanh-giá.

Khâm thử.

以嘉獎製造得法之張錦泉所出之補酒試驗頗有效力應准發給此示實貴用戶以免受騙為要

欽此

內閣奉

硃批有旨着河內五月初七日內閣奉

•Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

Savon Cadum

Savon tinh anh, như

SAVON CADUM

thì tốt lắm hữu ích cho vệ-sinh da người.

Vả lại savon này tiện lắm, gì người ta dùng nó tới cùng, không bỏ chúc nào, mà lại lần giải bằng hai cục savon thường.

Giá mỗi cục Savon Cadum là Hai quan tiền Langsa.

2 f. 00

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc; các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đàn bà, giầy cườm, giầy kim-tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng đúng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

2017

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis Phố Mới), Hanoi

MÁY nói số 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chắn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Quí-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2045 **MẬU-THỊNH kính cáo.**

VỞ KỊCH

« NỖI LÒNG ẠI TỔ ??? »

của NGUYỄN-NGỌC-SƠN soạn

NGUYỄN-HUY-HỢI xuất-bản

Là vở kịch sẽ diễn tại nhà hát Tây Hanoi tối thứ bẩy 24 và ngày chủ-25 Novembre 1923 để lấy tiền giúp các miền bị lụt và Hội Ái-hữu Annam ở Quang-tchéou-wan.

Giá mỗi quyển 0 $ 40, mua nhiều được trừ hoa-hồng

Bán tại *Hữu-Thanh tạp-chí và Văn-Hưng Thư-quán*

55 59, Phố Hàng Gai, Hanoi 3720

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch các bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà lầm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ :

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,

Ed. MONTÈS,

54, Rue Paul Bert, Hanoi.

VỎ KÉN

Đồng-hồ đeo tay hạ giá

Mỗi cái **1 $ 00**

Thưa các quý khách, những đồng-hồ đeo tay của bản-hiệu vị giá bao giờ 8 quan nếu chẳng tôi xin hết giá mỗi cái 1 $ 00 nào chiếu giá không hết thời xin biếu sát kính giọng vàng cả hộp xin xem như sau này :

		giá trước		nay	
Đồng hồ đeo tay chiếu tối thấy giờ		8 $	40	4 $	40
— id	cả kim lý	—	6 00	3	00
— id	kim thép và kim vàng	—	4 50	— 2	50
— id	vàng thực xinh	—	8 50	— 4	20

Kể các quý-khách chiếu cố cho 2 cái mà không hết giá, chiếu giá trước thời xin kính tặng 1 cái kính gọng vàng đổi mới và 1 cái hộp kính aluminium vì cả tiền trước nữa. Xin chiếu cố cho.

TONG-YUNE-TAI

49, Phố hàng Ngang, HANOI

3040

ĐÁP-CẦU

Lời cảm ơn. — Chúng tôi có lời trân-trọng cảm tạ các quan, các cụ, các ông, các bà, có lòng quý-mến gửi giấy chia buồn, phúng viếng hoặc đưa đám lương-nhân, thân phụ, tổ phụ chúng tôi là :

Ông NGÔ-TRỌNG-TUY

(Nguyên Cẩm-khê tri-huyện hưu-trí)

tạ thế ngày 8 tn.

Cất-đám tại Đáp-cầu ngày 11 tháng 10 ta (18 Novembre 1923) vừa rồi. Trong khi tang-gia bối rối có điều gì sơ suất xin các ngài lượng thứ cho.

Vị vong-nhân :	Nguyễn-thị-Nhàn	
Cô - tử :	Ngô-trọng-Hựu	
Hôn-tử :	Mai-thị-Liêm	
Nữ-tử :	Ngô-thị-Lịch	
»	Ngô-thị-Nhậm	
»	Ngô-thị-Quyên	
»	Ngô-thị-Lục	
»	Ngô-thị-Tâm	
»	Ngô-thị-Nhiễm	
Tế - tử :	Phạm-văn-Mễ	
»	Lê-quang-Siển	
»	Trần-lưu-Thân	
»	Lê-nguyên-Định	
Đích-tôn:	Ngô-trọng-Tòng	

Đồng tang-gia kính bái

KIẾN-AN

Quan Thống-sứ Monguillot đi kinh-lý huyện An-lão. — Hồi 8 giờ sáng ngày 16 Novembre vừa rồi, quan Thống-sứ Monguillot, quan giám-đốc chánh-trị và cai-trị sự vụ Poulin cùng quan Công-sứ Fouque và quan Tuần-phủ Nguyễn-đình-Quỹ về kinh lý huyện An-lão. Các ngài đi xe máy từ tỏa sứ Kiến-an đến làng Xuân-đám, rẽ theo con đường quanh núi Ông voi, qua địa phận làng

(Xem trang thứ tư).

Sổ quyên giúp dân bị lụt

M. Trịnh-xuân-Nghĩa có nhờ bản-quán đăng cái sổ sau này :

Công-ty « Hợp-phủ » giúp các miền bị lụt

Các quý-viên có tên sau này là những người trong công-ty « Hợp-phủ » giúp các miền bị lụt ở Hải-dương, Bắc-ninh, Hưng-yên một món tiền như sau này :

Haiphong : MM. Bích, 10 p. ; Định, 4 p.; Năng, 3 p.; Tính, 3 p.; Long, 3 p.; Sáng, 2 p.; Nắc, 2 p.; Tuất, 2 p.; Liên, 2 p.; Luận, 1 p.; Thọ, 1 p.; Chu, 1 p.; Suống, 1 p.; Nhân, 1 p.; Ngư, 1 p.; Ninh, 1 p.; Ngữ, 1 p.; Trì, 1 p.; Doan, 0 p.50; Lụa, 0 p. 5 ; Văn, 0 p.50.

Saigon : MM. Khuê, 5 p.; Long, 3 p.; Sếp, 3 p ; Tính, 5 p.; Phú, 2 p ; Nhuận 2 p.; Hòa, 5p.; Chức, 2 p.; Phúc, 5 p.; Mậu, 5 p.; Khai, 1 p.; Mạch, 3 p.; Long 5 p.; Quỳnh, 2 p.; Vân, 2 p ; Hy, 2 p.; Nghĩa, 1 p.; Ngại, 2 p.; Thường, 2 p.; Hai, 2 p ; Van, 0 p.5 ; The, 1 p ; Bạp, 0 p.50; Bai, 0 p.50; Giếp, 1 p.; Lit, 2 p.; Tuân, 1 p.; Kinh, 1 p.; Tô, 1 p ; Trạch, 1p.; Thanh. 1 p.; Lang, 1 p.; Cả Tòng, 2 p.; Bút, 1 p.; Bác, 1 p.; Nhì, 1 p.; Chung, 1 p.; Thai, 1 p.; Ba The, 2 p.; Thomas, 1 p.; Liên, 1 p.; Hai Ky, 1 p.; Ke, 1 p.; Tương, 1 p.; Cả Hong, 1 p.; Sac, 1 p.; Sac, 1 p.; Hai Hoa, 0 p.50; Bòn Seo, 0 p.50 ; Mui, 0 p.5 ; Lương, 0 p.50; Khuê, 1 p.; Tư, 1 p.; Luyện, 2 p.; Diên, 0 p.50 ; Thân 1 p.; Hoan, 1 p.; Ung, 1 p.; Nhung, 3 p.; Song, 2 p.; Quy, 1 p.; Hoang, 1 p.; Cư, 1 p. Phong, 1 p ; Mỹ, Giang. 2 p.; Ba Long, 2 p.; Vượng, 1 p ; Hoi, 1 p : Nghiên, Niên, 1 p.50; Than, 1 p.; Hoa, 0 p.50; Sau, 0 p.50; Khan, 1 p.; Mao, 1 p ; Hợp, 1 p ; Tao, 1 p.; Duc, 1 p.; Tinh, 2 p.; Chai, 1 p.; Vinh, 1 p.; Một người không biên tên, 1 p.; Cay, 0 p.5 ; Ninh, 1 p.; Quan, 1 p.; Sin, 1 p.; Tân, 1 p.; Bo, 1 p.; Dao, 1 p.; Nguyên, 1 p ; Chiêu, 1 p.; Lập, 1 p.; Hòe, 1 p.; Chuyên, 0 p.50; Sau, 0 p.5 ; Đai, 1 p.; Hích, 0 p. 50; Minh, 0 p.5 ; Vy, 0 p.50; Tư Ngo, 0 p.50; Muc, 1 p.; Riên, 2 p.; Bang, 0 p.5 ; Tich, 1 p.; Tương, 1 p.; Trâm, 0 p. 50; Quan, 1 p.; Cham, 1 p.; Khuyên, 0 p.50; Nghĩa, 1 p.; Bich, 1 p ; Sau, 0 p.50; Sanh, 0 p.5 ; Dần, 0 p.50; Am, 1 p.; Bái, 2 p.; Phương, 1 p.; Vy, 1 p.; Xuân, 1 p.; Ngan, 1 p.; Diên, 1 p.; Su, 0 p.50; Quảng-Xuân, 1 p; Sưu, 0 p.50; Phương 1 p.; Tam, 1 p.; Tô, 1 p.; Con, 1 p.; Thuân, 0 p.50; Lạp, 1 p.; Lương, 1 p.; Thượng, 0 p.50; Sinh, 0 p.50; Gian, 1 p.; Ky, 1 p.; Mong, 1 p.; Thước, 1 p ; Khai, 1 p.; Phu, 1 p.; Sau, 1 p.; Dan, 1 p.; Dao, 1 p.; Quy, 1 p.; Phan, 2 p.; Moui, 5 p.; Huy, 1 p.; Yên, 1 p.; Nuc. 0 p.50; Long, 1 p.; Hiên, 2 p.; Mạch 1 p.; Hồng, 1 p.; Khuyên, 1 p.; Sáu, 1 p.; Cập, 1 p.; Sáu Giám, 1 p.; Lập. 0 p.50; Tết, 1 p.; Tiền, 1 p.; Bình, 0 p.50; Bản, 1 p.; Quỳnh, 1 p. Sáu, Yên, 0 p 50; Giáo, 2 p.; Nhuận, 1 p.; Cát, 1 p.; Năm Đang, 0 p.5 ; Tư So, 1 p.; Nguyên. 1 p.; Ru, 1, 0 p.50; Ry, 0 p.50; Cói, 0 p.50; Ngành, 0 p.50; Luận, 1 p.; Hai Tiếng, 1 p.; Năm, 1 p.; Hinh, 1 p.; Huệ, 1 p ; Tử, 1 p.; Điều, 1 p ; Ra, 1 p.; Chuyên, 1 p.; Đục, 1 p.; Tư 1 p.; Ty, 1 p.; Duyệt, 1 p.; Thủy, 3 p.; Phan, 2 p.; Sáu Hưng, 1 p.; Vân, 1 p.; Tuyển, 0 p 50; Tinh, 1 p.; Nguyên 1 p.; Phái, 1 p.; Khang, 2 p.; Đường, 2 p ; Cảnh, 0 p.50; Nhiên, 1 p.; Định, 2 p.; Phiêm, 1 p.; Nhật, 1 p.; Dậu, 1 p.; Huynh, 0 p.50; Nhung, 2 p.; Thắng, 1 p.; Chường, 1 p.; Thập, 1 p.; Niêm, 1 p.; Phú, 0 p.5 ; Bảo, 0 p.50; Hữu, 0 p.50; Loan, 0 p.5 ; Tân, 0 p.50; Món, 2 p.; Thức, 1 p.; Trường, 1 p. ; Hiên, 1 p.; Quốc, 1 p.; Tính, 0 p.50; Thức, 1 p.; Lang, 1 p.; Khôi, 1 p.; Biên, 1 p.; Phương, 1 p.; Tường, 1 p.; Thu, 1 p.; Tế, 1 p.; Ky, 1 p.

Tổng cộng là : 312 p. 00.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ ba 20 Novembre 1923

Đại diện tiến hát

ĐỨC ÔNG LỚN TUẦN CHANH

1. Có các con giống ra mùa hát.
2. Có lối ba dào chín đoạn.
3. Có nhiều bài hát và câu hát mới

Bán vé từ năm giờ chiều hôm thứ ba.

Tối thứ tư 21 Novembre 1923

ĐỨC ÔNG LỚN TUẦN CHANH

(Liên hồi)

Cũng có các con giống ra mùa hát và lối ông ra trò, và các câu hát mới như hôm trước.

HỘI-ĐỒNG-ÍCH

đang giải-tán

LỜI BÁO CÁO

Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích :

Ông bà nào có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích, là Hội cho vay và giữ ống để giành, hiện đang giải-tán, thời xin đem ngay lại, hay là gửi recommandée nhà giây-thép ngay lại cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở phố Jauréguiberry (Giốc Hàng-Kèn) số nhà 3, Hanoi, những sổ gửi tiền cùng các biên-lai lại để tiện dự-định việc giá tiền.

Khi nhận sổ sẽ có biên-lai chứng nhận.

Giải-Tán-Viên

P. Pon. E. CHATAIGNEAU.

2094. **Y. M. GRENÉS.**

Ta nên chú ý !

Độ này mới bắt đầu nóng mà đã thấy nhiều người mắc phải bệnh ngứa lở ngoài da cùng các bệnh đau xương và đau mạch máu, không biết rõi ít nữa đến mùa nóng nực thì các bệnh ấy phát ra nhiều dến đâu ; và những bệnh này lại hay lây, nếu một người đã mắc phải mà không chịu chữa ngay để lây sang người khác, lâu dần lan mãi ra thì thực là một sự nguy to cho xã-hội.

Vậy ta nên chú ý !

Nên chú ý thì làm thế nào ?

Nên chú ý thì kíp dùng ngay thứ thuốc :

DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng ra để chữa các bệnh kể ở trên này. Thuốc Dépuratif Sensal này mà dùng vào xứ nóng như xứ mình thì thực không còn thuốc nào hay hơn được nữa ; vì chủ-nhân đã xét nghiệm kỹ càng cái thời-tiết ở xứ này mà chế ra, như thế thì những thứ thuốc giải-nhiệt khác chế ra ở các xứ lạnh mà dùng ở xứ mình thiết tưởng không được hợp thời lắm vậy.

Thuốc này lại thần-hiệu đến cả chữa bệnh giang-mai kinh niên nữa.

Hiện có bán tại : Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE, 59, phố Paul-Bert, trước cửa hiệu Gô-đa trông sang.

2057

55 86

NGỌC-KIỀU-LÊ

(Chuyện một người nữ-sĩ có tài nhà ngọc phun châu, lại giữ được giá trong tuyết sạch, đang làm gương cho bọn quần-thoa. Xem chuyện này thì đủ biết rằng các bậc danh-nhân ở trên thế-giới từ xưa đến nay, đều bởi cái tinh-anh trong trời đất chung đúc mà nên, thợ Tạo há có phân biệt nam-giới và nữ giới.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Dương tuần-phủ thấy *Tô-hữu-bạch* lại được bỗ vào tòa Hàn-lâm, sợ chàng đem lòng oán thù, khi về tới Kinh, lại nói nhiều sự chẳng hay chăng, mới sai người hết sức để cố tìm, mời về cho được.

Một hôm, Phủ-quan định mời khách uống rượu ở *Tây-hồ*. Bấy giờ khách chưa đến, Phủ-quan đang ngồi trong thuyền mở cửa ngắm xem phong-cảnh. Không ngờ thuyền *Tô-hữu-bạch* cũng vừa đi đến đấy, hai thuyền gặp nhau.

Tên lính chèo thuyền của Phủ-quan trông thấy, liền nói :

– Quan Hàn-lâm họ *Tô* ở đây rồi !

Phủ-quan ngẩng đầu trông lên, quả-nhiên là *Tô-hữu-bạch*, vội-vàng sai người đuổi theo mời lại. Các nha-dịch tức khắc chèo thuyền đuổi theo cố kéo chiếc thuyền của *Tô-hữu-bạch* lại. *Tô-hữu-bạch* bị Phủ-quan trông thấy rồi, bất-đắc-dĩ phải bước sang vái chào.

Phủ-quan vội-vàng tiếp đón mà rằng :

— *Tô* tiên-sinh cớ sao tự-nhiên bỏ đi, khiến cho tiểu-đệ chẳng ngày nào không phải sai người đi tìm.

Tô-hữu-bạch nói :

— Tiểu-đệ vốn tính lười-biếng, lại vụng về đường chính-trị, cho nên phải bỏ đi, để tránh tội-lỗi, không ngờ đại-huynh lại có lòng yêu mà cố tìm.

Phủ-quan cung-kính mà mời *Tô-hữu-bạch* ngồi lên chiếu trên. *Tô-hữu-bạch* nhất-định từ-chối. Phủ-quan nói :

— Tiên-sinh tất phải ngồi trên, không thể khiêm-tốn được.

Tô-hữu-bạch nói :

— Sao ngày nay đại-huynh đối với tiểu-đệ đổi cách xưng-hô, hay là vì tiểu-đệ bỏ chức đi mà đại-huynh đối-đãi như thế chăng ?

Phủ-quan nói :

– Ngày nay đại-huynh đã là một vị Hàn-lâm, khi nào tiểu-đệ lại dám như trước.

Tô-hữu-bạch kinh-ngạc mà rằng :

— Tiểu-đệ đã bỏ chức mà đi, tức là người nhàn-tản, cớ sao đại-huynh lại bảo là một vị Hàn-lâm.

Phủ-quan nói :

—Thế ra đại-huynh vẫn không biết. Số là Lại-bộ lầm mà bỏ đại-huynh ra làm quan ngoài. Sau các quan trong tòa Hàn-lâm không chịu trái lệ, mới dâng sớ tham-hặc, Lại-bộ sợ-hãi, phải xin nhận lỗi, nay lại cố chỉ bỏ đại-huynh vào tòa Hàn-lâm. Tiểu-đệ được gặp đại-huynh đây, xin có lời chúc mừng.

Tô-hữu-bạch nghe nói, ngẫm lấy làm kỳ-dị, không biết tội-lỗi, không ngờ đại-huynh lại có lòng yêu mà cố tìm.

Phủ-quan nói :

— Từ khi tiên-sinh đi khỏi, quan *Dương* tuần-phủ rất lấy làm buồn, vẫn quở trách tiểu-đệ sao không biết giữ lại. Hôm trước ngài đã sức cho hai huyện đều phải cố tìm, nay tiểu-đệ được gặp đại-huynh đây, khi nào dám để đại-huynh đi.

Nói xong, truyền cho quân-sĩ chèo thuyền đưa *Tô-hữu-bạch* về chùa *Chiêu-khánh*. Mới *Tô-hữu-bạch* ở đây, cất 4 tên lính hầu, rồi mới quay huyện lại để mời khách. Bấy giờ đã có người phi-báo các nha-môn, hai vị huyện-quan cùng các ty-thuộc đều đến bái-yết.

Ngày hôm sau, *Dương* tuần-phủ đến. Trong khi tương-kiến, hai ba lần ân-cần xin lỗi, lại truyền đặt tiệc ở *Tây-hồ* để chúc mừng quan Hàn-lâm mới. Tiệc bày một cách rất trọng-thể. *Tô-hữu-bạch* vẫn giữ lễ thuộc-quan như trước, không hề kiêu-ngạo một chút nào.

Lại nói chuyện *Trương-quĩ-như* bấy giờ còn ở *Tây-hồ* chưa về, nghe tin *Tô-hữu-bạch* được thăng bổ, ngơ thầm : quan tuần-phủ họ *Dương* khi trước đối với *Tô-hữu-bạch* thế nào, mà ngày nay còn phải hết sức phụng-thừa như thế, ngỡ nghĩ nhân-tình thế-thái mà ngán cho nỗi viêm-lương. Nếu ta cứ cùng chàng gây mối joán-thù, há chẳng phải là người ngu-dại. Vả chẳng đối-đãi với ta, không có sự gì hiềm-khích, chẳng qua chỉ vì *Bạch* tiểu-thư mà sinh ra lắm nỗi phong-ba. Nay việc *Bạch* tiểu-thư, ta chẳng còn hi-vọng gì nữa chi bằng ta quay lại làm một người tử-tế, giúp cho chàng chóng được kết duyên cùng *Bạch* tiểu-thư, tất chàng phải có lòng yêu ta, làm ơn với một vị Hàn-lâm, tất không lo thiệt.

Trương - quĩ-như nghĩ vậy, mới đến bái-yết *Tô - hữu - bạch*. *Trương-quĩ-như* nói :

Tiểu-đệ đến đây hôm nay, một là mừng đại-huynh, hai là xin đại-huynh tha lỗi cho tiểu-đệ.

Tô-hữu-bạch nói :

— Bạn-bè chơi bời cùng nhau trong bấy nhiêu lâu, có điều gì đâu, mà sao đại-huynh lại xin lỗi ? Còn việc cải bổ thì quan trong hay quan ngoài cũng vậy, có gì đáng mừng !

Trương-quĩ-như nói :

— Tiểu-đệ đến mừng, không phải mừng về việc đại-huynh được thăng bổ đâu, chính là bảo một tin mừng rất lớn của đại-huynh đó !

Tô-hữu-bạch nói :

— Nếu vậy thì xin đại-huynh cứ dạy.

Trương-quĩ-như nói :

— Hôm trước tiểu-đệ nói tin *Bạch* tiểu-thư tạ thế, đó là tin xằng, xin đại-huynh tha lỗi cho tiểu-đệ. Ngày nay đại-huynh nghe được tin ấy, há không phải là một sự đáng mừng hay sao !

Tô-hữu-bạch liền kinh ngạc mà nói rằng :

— Sao lại có chuyện lạ như thế !

Trương-quĩ-như mỉm cười mà đáp rằng :

— *Bạch* tiểu-thư thật quả chưa chết, hôm trước tiểu-đệ nói đùa đó mà thôi.

Tô-hữu-bạch lại mừng rỡ mà bảo rằng :

— Sao hôm trước đại-huynh lại nói đùa như thế ?

Trương-quĩ-như nói :

— Đó là có một cớ riêng. Nguyên quan *Dương* tuần-phủ muốn gả con gái cho đại-huynh, biết đại-huynh chủ-ý *Bạch* tiểu-thư, vậy nên sai tiểu-đệ nói tin ấy để khiến cho đại-huynh hết hi-vọng vậy.

Tô-hữu-bạch nghe hiểu đầu đuôi, mừng rỡ xiết bao, liền cả cười mà rằng :

— Cứ như thế thì thật là cái lỗi của đại-huynh và một tin mừng cho tiểu-đệ vậy.

Trương-quĩ-như nói :

— Bây giờ tiểu-đệ xin đứng làm mối, để chuộc lại cái tội trước, đại-huynh nghĩ thế nào ?

Tô-hữu-bạch nói :

— Việc này hôm trước thúc-phụ tôi và ông Ngộ hàn-lâm đã có viết thư đến, nếu được đại-huynh đi giúp nữa thì càng hay, nhưng chỉ e phiền-lao cho đại-huynh vậy.

Trương-quĩ-như nói :

— Tài-tử giai-nhân, ở đời hiếm có. Nếu tôi được đứng làm mối, thì cũng có phần vinh-hạnh, chỉ dám quản công.

(Còn nữa)

Tiên-hội, Chỉ-lai và Khúc-giản (con đường này quan chánh sứ Fouque mới sức chữa lại) suốt từ Kiếu-an về đến huyện lị hai bên đường đều cắm cờ ngũ hành. Những làng mà ngài kinh-lý, ở địa đầu đều có thiết hương án bái vọng. Trước cửa huyện cách lô cốt độ 50 thước tây, dân sở tại làm một cái khải hoàn môn, trên kết hình tứ linh, cắm cờ ba sắc; dưới kết hoa đất là giấy trang kim. Long đình bát bảo trần thiết chỉnh tề, chiếu hoa giải suốt từ cửa khải hoàn vào đến công đường. Trông rất là huy hoàng rực rỡ.

Đúng 7 giờ, phường kèn, phường trống cà-rùng và phường âm-nhạc hơn sáu mươi người đứng sắp hàng hai bên đường cái. Dân phu mặc áo hồ phù, áo nâu đội nón cầm dài đồng, việt, lộ bộ, kiểu kích, tàn quạt đứng sắp hai hàng suốt từ đường quan lộ trở vào.

Bấy giờ ba mươi, quan huyện Nguyễn-văn-Đào và quan trợ-tá Ngô-lập-Chí suất nha thuộc, kỳ hào nghị hội viên, chánh phó tổng và chánh phó hương hội mặc áo lễ phục đứng theo trật tự suốt từ ngoài rạp vào đến công đường. Viên trợ giáo suốt hơn 30 người học trò cầm cờ ba sắc đứng một bên; cai cơ sắp lính tráng súng dạn đứng một bên. Ngoài dường các năm, phụ, lão, ấu đứng xem chật vòng trong vòng ngoài như nêm cối.

Một chốc, trong ngoài đâu đấy im như tờ. Đúng tầm giờ mười lăm, hai chiếc ô-tô từ đường Khúc-giản đi lại, ba tiếng trống báo đánh tiếp luôn kèn *musique* nổi khúc quốc ca Đại-pháp, lính khố xanh bồng súng; trống cà-rùng và phường âm-nhạc theo dịp đánh liên thanh. Đóng cờ rợp đất; tiếng pháo vang trời. Các viên chức đều hành nghi lễ, xe máy đi từ từ vào tới cửa công-đường. Hoàn các ngài xuống xe vào bàn giấy. Quan-huyện giới thiệu các viên chức vào chào quan Thống-sứ cùng các quan xong rồi. Quan Thống-sứ xét các sổ sách về việc hình án; quan giám-đốc xét các sổ sách về việc cải-lương cho gọi lần lượt các chánh phó hội, thủ quỹ, thư-ký làng Văn-đâu, Kha-lâm, An-tràng, Vẫn-tràng, Cựu-viên, Bách-phương, Tiên-hội, Xuân-Đám, Khúc-giản. Hồng-tử và Phù-lưu. Đem sổ chi, sổ thu, sổ dự toán, sổ thu thuế lên xét. Các ngài xem xét rất kỹ càng. Tục-truyền có làng Văn-đâu được người khen hơn cả. Các ngài xem xét tới hơn hai giờ đồng hồ. Đoạn rồi xơi nước trà và nói chuyện. Ngoài sân cử nhạc chúc mừng. Quan Thống-sứ tỏ ý bằng lòng bắt tay quan huyện, rồi các ngài lên xe, pháo nổ kèn chào, lễ nghi cũng y như lúc mới đến. Mong rằng dân trong hạt nhân dịp này mà càng khuyến khích thêm lên. Vậy thì sự kinh lý này thật là có quan hệ và có ảnh hưởng đến tiền đồ tiến hóa của toàn tỉnh Kiến-an và toàn hạt An-lão vậy.»

Nguyễn-đình-Tắc.

CẢM MỚI và cũ, HO
HO RAN NGỰC
trừ tuyệt như-thần
Solution Pautauberge
uống hễ PHỔI và ngừa bịnh HO LAO
Giá mỗi chai bốn quan
L. PAUTAUBERGE.
Ex-Int. de Quinquina, 1913, et Vermifuge pharmacien.

Đang thèm, Những bịnh như là: XANH-XAO, GIM-GÁT, BAO LUNG mỗi gối cùng trị TIN-THẦN thì Thầy-thuốc đến chữa bằng lo
NUCLOCITHOL.
Thuốc này HIỆU LẮM, trừ bịnh dám-ma lại trừ tiệt cốt bịnh.
Thuốc NUCLOCITHOL làm xanh sáng MÁU-HUYẾT và cứng-cát GÂN-CỐT.
Thường người ta đứng nó khi đau mới giới đặng cho mau lành mạnh, mà nhứt là trừ những bịnh kẻ trần đây.
Cách uống: sáu hoàn mỗi ngày.
Thuốc bán tại tiệm ông GUILBAUD
Thầy bào chế thuốc nhứt hạng tại TOURS (France)
Tiệm tại Hanoi: Tiệm thuốc của ông Ed. CHASSAGNE.

Nhà Bản-đồ « TẤM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

泰 NAM-THÁI 南

6, Quai Clémenceau — HANOI
ở phố Bờ-sông, số nhà 26, HANOI

Bản-hiệu có bán gỗ lim cây, gỗ lim phiến, gỗ lim xẻ thành khí, các thứ gỗ tạp, gỗ gụ, gạch xây tường và có nhận cả đóng các thứ đồ-đạc và các thứ lối cửa.

Hàng tốt giá hạ.

NAM-THÁI
Kính-cáo

Minh tạ lương y

Tôi phải bệnh chí ngót 18 năm, mỗi khi đại-tiện đau đớn khó nhọc, sau được Monsieur A. Chỉ chỉ nhà máy giêm, Hanoi giới-thiệu tôi đến chữa tại nhà M. Tchaung-Quay-Lam, 26, phố hàng Đường, Hanoi, là người đã chữa khỏi ông ta vừa xong, sau tôi đến chữa trong 3 tuần lễ là khỏi hẳn, những ngày đang chữa có thể làm lung, đi lại, được như thường không đau không sót. Chiến-đội thần khả-đáng.

Vậy tôi xin có mấy lời cảm tạ lương-y và giới-thiệu lương-y cùng các nhà mắc phải bệnh ấy.

LƯƠNG-VÕ-SUNE
Chủ-hiệu Đông-xương-Long
Đại cơ-khí xưởng Hanoi
N° 65, Phố hàng Bồ, N° 65.

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào: TONIQUE TONKINOIS

Bấ mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc rất rẻ tiền và rất quí để trị các chứng bệnh như: kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, cơm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán 2$25 một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

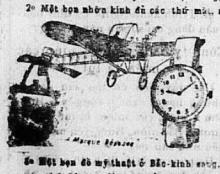
Hiệu Bào-chế MONTES, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

Hỡi các ông nào phải bệnh tinh (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhảm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỨ-NGỌC-TIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Đáp-cầu, là một nhà chuyên trị bán thuốc bệnh tinh đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi lại. Cả cước độ hợp một đồng một lọ.

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi
號八十牌門商華行內河京寶

Chúng tôi kính-trình các quý khách biết rằng nay chúng tôi mới có sang:
1° Một bọn đồ ngà rất tốt, như là quả cầu chạm rồng, vẽ, điếu ống thuốc lá, đèn, vân vân.
2° Một bọn nhơn kính đi các thứ mắt, mắt đen mắt trắng, mắt vàng, mắt mèo lá cây, vân vân. Lại có cả nhơn kính gọng răng vàng tây, gọng bọc vàng, gọng đồi mồi, vân vân; quá xuân đến ba mà đeo những nhơn kính này thì bợp phép vệ sinh lắm lắm.

3° Một bọn đồng-hồ quả-quít đeo tay, đeo-hồ toa-comme, đồng hồ báo thức, đồng hồ chẩm-cầm, vân vân.
4° Một bọn châu sa đeo cổ, lọ sứ, bát sứ, bộ sứ để thờ-tự và hay là bày sánh cũng được và tủ bình vân vân.
5° Một bọn đồ mỹ thuật ở Bắc-kinh sang.

Các thứ không mới mang kể năm sẽ trên nầy chúng tôi xin bớt bọ giá, mong cậy nâu quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Các cậu đồ sử trang, châu báu, ngọc ngà, vàng thì không kể, chắc các qui khách cũng đã trông cả rồi.

Cẩn-cáo
HIỆU PAO-VA
Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.
2032

SẮP MỞ
Ga
PACHOD Frères & Cie LYON

THUỐC HÉMOGLOBINE BYLA

Trừ bệnh huyết suy rất mạnh

CỨNG CÁP
MẠNH MẼ
BÉO TỐT

Là thứ thuốc bổ huyết mạnh nhất

Xin hỏi tại hiệu BYLA
26, Avenue de l'Observatoire. — PARIS (France)

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ
醸補

pha với rượu vin GRENACHE

J. BLANC (để nhất hạng báo-chế)
Ông L. BLANC (người hồi-nghiệp)
HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra
Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc vẫn để uống rượu Madère

Bán tại: Hiệu Bào-chế J. BLANC
51, phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) Hanoi

ĐƯỜNG SANG LÀO

PHẠM-VĂN-PHI & Cie Ở VINH

GIÁ TIỀN

Hạng nhất tây ngồi: 30$00
Hạng nhì ta hay đi: 20$00
Trẻ con từ 3 đến 7 tuổi trả nửa tiền.

LỜI RẬN Phải hỏi chỗ ngồi trước 24 giờ.

Có xe riêng để cho thuê riêng từng chuyến một, ai muốn thuê nên đánh giấy thép trước 2 ngày.

Nên đi ngày kẻo mưa đèo không đi được nữa.

Có xe chở thơ và hành khách từ Vinh đến Thakhek qua Napé

Service provisoire

Auto-Postale

THỜI GIỜ XE CHẠY

Ở Vinh đi. — Thứ tư đúng 6 giờ sáng chạy lên Napé nghỉ. Sang hôm sau đúng 6 giờ sáng Napé chạy lên Thakhek vừa kịp tàu thủy lên Vientiane.

Ở Thakhek về. — Sáng chủ nhật khởi tàu thủy ở Vientiane tới Thakhek thì xe sửa-soạn chạy về Napé rồi sáng hôm sau ở Napé về Vinh. Hành khách về có thể ra Hanoi đi chuyến tàu hoả 2 giờ chiều hoặc đi chuyến tàu đêm cũng được.

AI MUỐN LÀM GIÀU

Bỏ ra 20 quan mà may ra được

500.000 quan

Mua một cái trái-đơn của Công-ty Panama, có rút số 42 hoàn lại (Obligation Panama à lots). Lúc mua phải nộp ngay 20 quan, còn thì 17 tháng mỗi tháng nộp 20 quan, theo như lệ định trong hợp-đồng. (Như vậy mỗi ngày 42 đồng mấy xu, có thể trở nên giàu có được).

Mỗi năm Chính-phủ Pháp có được ngày nổ số 10 lần để mua những trái-đơn mà riêng mình được quyền nổ-hiệu, như là mình có nộp hết tiền rồi vậy, về đến lần thứ mười thì mình được tính nguyên cả tiền 16 kỳ. Mỗi trái đơn trước sau thế nào cũng trúng một lần từ 500.000 trở xuống đến 1.000 quan, không có thì cũng được hoàn lại là 400 quan. Mỗi năm có bốn lần rút số, hơn 3 tuần lễ.

Như vậy mua trái-đơn thế nào cũng lợi, không khi nào thiệt

CÓ NHỮNG LỐ SAU NÀY:

130 lô	500.000 quan	200 lô	5.000 quan
130 lô	250.000 —	1.320 lô	3.000 —
260 lô	100.000 —	15.200 lô	1.000 —
260 lô	10.000 —	1.700.900 trái đơn hoàn lại làm	400 —

Người có trái-đơn mua tự cuộc nếu số mình cao nếu xui số trái-đơn nếu ra mình trúng.

Các lô được lĩnh nguyên cả, không phải trừ gì cho ai cả. Mỗi lần rút số có nhiều được một mối bằng bạc để khỏi đem trong số, không phải mất tiền. Các số kê trong bảng kỳ đúng với số rút ra. Các trái-đơn đã tại nhà ngân hàng, các nhà có trái đơn có thể tới xem được, theo như điều khoản trong bản luật riêng ngày 12 Mars 1903. Mỗi luật đó là một bảo hiểm chắc chắn, giao ghi nhà đấu nhà số trái đơn, không ai dám gì phải nghi ngờ cả.

Năm nào cũng có 15 Février, 15 Mai, 16 Août, 15 Novembre thì rút số.

Các ngài muốn đặt cho cuộc rút số kỳ tới đổi ngay 20 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 3 Rue Papère, MARSEILLE, France.

Bình phẩm về rượu vang

RƯỢU VANG kể vào một hạng thực-phẩm rất quý. Uống rượu vang vừa chóng tiêu, vừa khoan-khoái trong người, lại vừa bổ. Rượu ấy làm cho người ta được trăng-kiện.

Người ốm mới khỏi nếu uống thì chóng khỏe lại. Chính-phủ Pháp, các quan Đốc-Tờ (Thầy-Thuốc) cùng các nhà chuyên-môn về việc vệ-sinh rất có tiếng cũng bảo nên uống rượu vang. *BẢN HÀNG BẢN QUỐC ôi, nếu muốn được mạnh-khỏe luôn*, thì đừng uống rượu An-nam, cứ nên uống rượu vang tốt của xứ BORDEAUX: mua rượu ấy thì cứ lại hiệu GUIONEAUD FRÈRES ở Hanoi với Haiphong mà mua. Hiệu ấy chỉ chuyên về nghề buôn rượu vang thôi.

LAXO SODYL

Một thứ bột gạo chất muối của loài quả thì rất bột lắm.
Là thứ thuốc nhuận tràng rất tốt.
Thứ thuốc tẩy rất dễ dùng.
Trừ bệnh táo cũng các chứng khác vì bệnh táo sinh ra một cách rất chóng, như nhức đầu, đau gan, đau vị, đau ruột, bệnh trĩ, đau đầu ruột, bệnh trẻ, nhọt lở, vân vân.
Thứ thuốc này hiệu nhất, rẻ nhất.

Giá tiền: 1$25 một lọ 10 hay 15 liều

Về phần Đông-pháp có gởi bán tại:

Hiệu Bào chế E. CHASSAGNE
Số, phố Paul-Bert, Hanoi

Do Vũ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)